

Ocena dorobku naukowego oraz osiągnięcia naukowego

p.t.: „Zastosowanie giętkiej endoskopii w ocenie migdałka gardłowego oraz w optymalizacji leczenia zachowawczego przerostu migdałka gardłowego i związanych z nim dolegliwości u dzieci w wieku przedszkolnym.”

dr n. med. Aleksandra Zwierza

z Katedry Otolaryngologii, Foniatrii i Audiologii, Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Po zapoznaniu się z dokumentacją związaną z postępowaniem o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego dr n. med. Aleksandrowi Zwierzowi oraz biorąc pod uwagę przepisy prawa zawarte w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) wysoko oceniam aktywność naukową i dorobek naukowy Kandydata oraz osiągnięcie naukowe jako znaczące dla rozwoju dziedziny medycyny i zarazem stanowiące podstawę do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne.

1. Charakterystyka rozwoju zawodowego i naukowego Kandydata

Dr n. med. Aleksander Zwierz urodził się w 1976 r. w Skierniewicach. W roku 2001 ukończył studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Łodzi oraz rozpoczął pracę w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Toruniu. Następnie był pracownikiem Kliniki Chirurgii Dziecięcej oraz Kliniki Otolaryngologii Dziecięcej w Wojewódzkim Szpitalu Dziecięcym w Toruniu. Od roku 2015 jest zatrudniony na etacie adiunkta w Katedrze Otolaryngologii, Foniatrii i Audiologii Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Bydgoszczy.

Stopień naukowy doktora nauk medycznych Habilitant uzyskał w roku 2017 na Wydziale Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu za pracę pt. „Znaczenie wybranych czynników prognostycznych w operacjach tympanoplastycznych u dzieci”.

Dr Aleksander Zwierz doskonalił swój warsztat kliniczny oraz naukowy podczas stażu klinicznego, który odbył w Ganga Hospital, Coimbatore w Indiach oraz w trakcie licznych 7 staży w Szpitalu Uniwersyteckim w Wurzburgu w Niemczech. Był również uczestnikiem wielu krajowych, a przede wszystkim zagranicznych kursów szkoleniowych z zakresu chirurgii ucha, technik endoskopowych, chirurgii kości skroniowej. Był recenzentem 25 artykułów naukowych opublikowanych w renomowanych czasopismach zagranicznych, jak np.: Ear, Nose & Throat Journal.

2. Główne zainteresowania badawcze i ocena dorobku naukowego

Kandydata

Prace badawcze i kliniczne Habilitanta obejmują takie obszary otolaryngologii jak: zaśluzowanie migdałka gardłowego, optymalizacja metod leczenia zachowawczego przerostu migdałka gardłowego, rekonstrukcje po operacjach onkologicznych w zakresie głowy i szyi, operacyjne leczenie chorób uszu, alergiczne grzybicze zapalenie zatok przynosowych oraz obliteracja jamy wyrostka sutkowego po operacjach obniżenia ściany przewodu słuchowego zewnętrznego. W każdym z tych obszarów badawczych dr med. Aleksander Zwierz jest autorem lub współautorem licznych publikacji, w większości anglojęzycznych. Jest także współautorem doniesień zjazdowych.

Swoje prace badawcze realizował w ramach projektu statutowego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz w ramach projektu badawczego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przed uzyskaniem stopnia dr n. med. Habilitant był autorem lub współautorem 5 publikacji, w tym jednego rozdziału w monografii. Po uzyskaniu stopnia doktora dorobek naukowy Habilitanta obejmuje 22 oryginalne, anglojęzyczne publikacje w recenzowanych czasopismach naukowych krajowych i zagranicznych, przy czym 8 publikacji wchodzi w skład cyklu stanowiącego podstawę do oceny osiągnięcia naukowego w postępowaniu habilitacyjnym.

Łączna liczba wszystkich publikacji Habilitanta wynosi 35, a sumaryczna wartość współczynnika oddziaływania IF wynosi, 60,152 pkt. Punktacja Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego wynosi 1461 pkt. Analiza dorobku publikacyjnego Habilitanta wskazuje na bardzo znaczący przyrost liczby i punktowej wartości publikacji po uzyskaniu stopnia doktora nauk medycznych.

Łączna wartość wskaźnika IF za publikacje stanowiące podstawę osiągnięcia naukowego wynosi 22,864, natomiast punktacja MNiSW wynosi 690 pkt. Liczba cytowań wg bazy Web of Science wynosi 62, natomiast wg bazy Scopus - 73. Indeks Hirscha wynosi 5 wg bazy Web of Science, natomiast wg bazy Scopus – 6. W swoim dorobku publikacyjnym Habilitant posiada 5 prac opublikowanych w prestiżowych czasopismach, dla których punktacja MNiSW wynosi 100 lub 140 pkt.

3. Ocena osiągnięcia naukowego

Podstawę do oceny osiągnięcia naukowego pt.: „Zastosowanie giętkiej endoskopii w ocenie migdałka gardłowego oraz w optymalizacji leczenia zachowawczego przerostu migdałka gardłowego i związanych z nim dolegliwości u dzieci w wieku przedszkolnym” stanowi cykl ośmiu powiązanych tematycznie publikacji naukowych, w tym jednej pogładowej, opublikowanych w czasopismach naukowych z dziedziny otolaryngologii i otolaryngologii dziecięcej posiadających w większości znaczący współczynnik oddziaływania. Publikacje zostały opubli-

kowane w czasopismach ujętych w wykazie czasopism sporządzonym przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wśród publikacji wchodzących w skład cyklu trzy z nich posiadają punktację 140 pkt., a jedna 100 pkt. Wszystkie artykuły zostały opublikowane w czasopiśmie anglojęzycznych. We wszystkich publikacjach udział Habilitanta dotyczył przede wszystkim opracowania koncepcji i metodologii badań, rekrutacji pacjentów do badań, analizy i interpretacji wyników badań, a także na przygotowaniu publikacji do druku.

W mojej opinii publikacje te stanowią dowód konsekwencji w dążeniu Habilitanta do wzbogacenia wiedzy podstawowej i stosowanej w odniesieniu do problemu optymalizacji leczenia zachowawczego przerostu migdałka gardłowego u dzieci. Habilitant słusznie zauważa, że problem przerostu migdałka gardłowego oraz związanych z nim dolegliwości takie jak chrapanie, mowa nosowa, oddychanie przez otwarte usta, upośledzona drożność nosa to najczęstszy problem otolaryngologiczny u dzieci w wieku przedszkolnym. Problem ten stanowi dla lekarzy otolaryngologów wyzwanie, zarówno w aspekcie diagnostycznym, jak i leczniczym. Wiele kwestii dotyczących tego problemu pozostaje wciąż niewyjaśnionych lub znajdujących się w fazie badań i hipotez. Dlatego badania wykonane przez Habilitanta były w pełni uprawnione i stanowią istotny wkład do wyjaśnienia lub potwierdzenia wagi wielu aspektów związanych z problemem przerostu migdałka gardłowego u dzieci.

Należy podkreślić, że swoje badania Habilitant przeprowadził w licznych grupach dzieci z przerostem migdałka gardłowego, co umożliwiło na sformułowanie w pełni uprawnionych wniosków dotyczących różnych aspektów tego zagadnienia. Każda z oryginalnych publikacji wchodzących w skład cyklu dostarcza interesujących wyników badań i wniosków.

W pierwszej publikacji Habilitant wykazał bardzo wysoką czułość nasofiberoskopii w ocenie wielkości migdałka gardłowego, a tym samym możliwość wyznaczenia współczynnika A/C (iloraz wielkości obszaru obturacji nosogardła przez migdałek i całkowitej powierzchni nosogardła). Kilkuletnia obserwacja endoskopowa zmiany wielkości migdałka pozwoliła na ocenę dynamiki zmian wielkości migdałka. Istotnym wynikiem użytecznym tej pracy było zaproponowanie schematu częstości badań za pomocą giętkiej nasofaryngoskopii. Za istotne w drugiej publikacji uważam te wyniki, które pokazały brak wpływu pory roku na wielkość migdałka oraz wykazanie, że nasilenie zmian chorobowych w okresie zimowych ma związek ze zwiększeniem zaśluzowienia migdałka gardłowego. W trzeciej publikacji Habilitant wykazał na podstawie wyników badań dzieci, które znalazły się w izolacji w okresie pandemii Covid-19, że stan ten miał znaczenie dla stopnia zaśluzowienia migdałka, a tym samym wpływał na stopień dolegliwości migdałkowych. W publikacji czwartej wykazano, że stopień zaśluzowienia migdałka ma związek z chrapaniem u dzieci w wieku przedszkolnym oraz że okres karmienia piersią powyżej 1 miesiąca ma znaczenie dla zmniejszenia częstości występowania ostrego zapalenia ucha środkowego. Interesujące są również wyniki badań, które były przedmiotem publikacji piątej. Badania par dzieci, których różnica wieku nie była większa niż rok wykazały znaczącą korelację rodzinną wielkości migdałka gardłowego. W przypadkach, w których u młodszego dziecka występowało chrapanie, a wartość współczynnika A/C u star-

szego z dwójki dzieci przekraczała 65%, przerost migdałka występował także u 90% młodszych dzieci. Bardzo interesujące są wyniki retrospektywnej analizy wyników leczenia przerostu migdałka gardłowego z zastosowaniem sterydów podawanych donosowo, które były przedmiotem szóstej publikacji. Uzyskane w tej pracy wyniki pokazały brak odległego wpływu tej terapii na wielkość i stopień zaśluzowienia migdałka, a tym samym dowiodły, że wpływ sterydów donosowych na wielkość migdałka jest ograniczony w czasie. Oznacza to, że sterydy donosowe powinny być stosowane w dłuższym okresie czasu. Swego rodzaju dopełnieniem cyklu badań, których wyniki przedstawiono w omówionych powyżej 6 publikacjach są wyniki przedstawione w publikacji siódmej. Bazując na wynikach wcześniejszych badań Habilitant podjął próbę zaproponowania efektywnej metody leczenia zachowawczego przerostu migdałka gardłowego. Metoda ta obejmuje długoterminowe leczenie za pomocą sterydów donosowych przerywanych terapią kroplami przeciwobrzękowymi z mannitolem podawanymi donosowo uzupełnioną systematycznym oczyszczaniem nosa roztworem soli morskiej, podawaniem doustnych leków antyhistaminowych oraz bakterioterapią. Prospektywne badania, przeprowadzone na grupie 69 dzieci z przerostem migdałka, potwierdzonym w badaniu nasofaryngoskopii giętkiej, zakwalifikowanych pierwotnie do leczenia operacyjnego, które były leczone wg schematu zaproponowanego przez Habilitanta, wykazały znaczącą poprawę kliniczną i zmniejszenie dolegliwości u prawie 70 % dzieci. Badania endoskopowe wykazały zmniejszenie wielkości migdałka gardłowego w tej grupie dzieci o 8,4% w skali A/C. Ósma publikacja przeglądowa stanowi podsumowanie wyników badań różnych autorów dotyczących diagnostyki i klasyfikacji przerostu migdałka gardłowego oraz procesu involucji migdałka i metod terapeutycznych. Jak słusznie zauważa Habilitant giętka nsofiberoskopia powinna być standardem z rozpoznawaniu przerostu migdałka gardłowego.

Reasumując, stwierdzam, że cykl 8 publikacji stanowiących dokumentację osiągnięcia naukowego pt.: „Zastosowanie giętkiej endoskopii w ocenie migdałka gardłowego oraz w optymalizacji leczenia zachowawczego przerostu migdałka gardłowego i związanych z nim dolegliwości u dzieci w wieku przedszkolnym” potwierdza osiągnięcie zakładanych, przez dr Aleksandra Zwierza, celów poznawczych i klinicznych. Uważam zatem, że uzyskane wyniki stanowią istotny wkład do nauki w obszarze badań nad optymalizacją metod leczenia zachowawczego przerostu migdałka gardłowego u dzieci w wieku przedszkolnym.

4. Staże naukowe, udział w konferencjach, kierowanie zespołami badawczymi, nagrody

Dr med. Aleksander Zwierz odbył krótkoterminowy zagraniczny staż szkoleniowy w Indiach (w Ganga Hospital, Coimbatore) oraz 7 staży kliniczno-naukowych w Szpitalu Uniwersyteckim w Wurzburgu w Niemczech.

Był aktywnym uczestnikiem krajowych konferencji naukowych podczas których wygłosił 10 referatów, ale nie posiada w swoim dorobku referatów wygłoszonych podczas konferencji międzynarodowych. Tylko jeden raz był uczestnikiem konferencji zagranicznej.

Prowadząc badania dotyczące wykorzystania płata z odwróconym przepływem bazującego na tętnicy wargowej górnej w rekonstrukcji ubytków nosa Habilitant współpracował z dr A. Turan'em z Ganga Hospital, Coimbatore w Indiach. Natomiast prace dotyczące leczenia uszu, w tym również za pomocą implantów słuchowych były wynikiem wieloletniej współpracy z Kliniką Otolaryngologii, Chirurgii Plastycznej Estetycznej i Rekonstrukcyjnej Głowy i Szyi, Szpitala Uniwersyteckiego w Würzburgu.

Habilitant był kierownikiem projektu badawczego finansowanego ze środków Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz wykonawcą grantu badawczego MNiSW.

Dr n. med. Aleksander Zwierz jest laureatem nagrody Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu za opublikowanie cyklu 3 artykułów w wysoko punktowanych czasopismach anglojęzycznych.

5. Działalność dydaktyczna i organizacyjna

Działalność edukacyjna i szkoleniowa dr n. med. Aleksandra Zwierza jest związana jest z prowadzeniem seminariów, wykładów i ćwiczeń z pedoaudiologii, otolaryngologii dziecięcej, otolaryngologii, foniatrii, systemów leczenia niedosłuchów, diagnostyki audiologicznej, podstaw logopedii, badań przesiewowych słuchu, patologii słuchu, mowy i równowagi, profilaktyki uszkodzeń słuchu, rehabilitacji osób niedosłyszących oraz z podstaw laryngologii dla studentów kierunku Ratownictwo Medyczne, Pielęgniarstwo i Elektroradiologia. Był promotorem 10 prac licencjackich na kierunku Audiofonologia oraz recenzentem prac licencjackich. Jest członkiem Rady do Spraw Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w kadencji 2020-2024.

Uczestniczył w roli wykładowcy oraz w organizacji licznych, ogólnopolskich warsztatów chirurgii ucha, nosa i zatok przynosowych oraz chirurgii gruczołów ślinowych współorganizowanych przez Oddział Otolaryngologii Szpitala im. J. Bizziela w Bydgoszczy.

Dr med. Aleksander Zwierz był członkiem komitetów organizacyjnych czterech ogólnopolskich konferencji naukowych z dziedziny otolaryngologii i otolaryngologii dziecięcej. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Otolaryngologów Chirurgów Głowy i Szyi, edytorem (redaktorem recenzji) w sekcji Otolaryngologia Dziecięca czasopisma *Frontiers in Pediatrics*.

6. Podsumowanie

Cykl powiązanych tematycznie 8 publikacji stanowiących podstawę oceny osiągnięcia naukowego dr n. med. Aleksandra Zwierza pt.: „Zastosowanie giętkiej endoskopii w ocenie migdałka gardłowego oraz w optymalizacji leczenia zachowawczego przerostu migdałka gardłowego i związanych z nim dolegliwości u dzieci w wieku przedszkolnym”, potwierdza znaczącą aktywność Habilitantki na polu pracy naukowej, w tym również w zakresie upowszechniania wyników badań własnych. Habilitant posiada w swoim dorobku naukowym, poza pracami

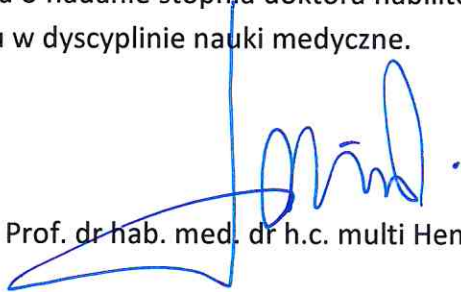
związanymi z osiągnięciem naukowym będącym przedmiotem postępowania habilitacyjnego, wiele interesujących dokonań naukowych udokumentowanych publikacjami w prestiżowych czasopismach zagranicznych i polskich. Na podkreślenie zasługuje znacząca aktywność Habilitanta na polu współpracy z ośrodkami akademickimi w Polsce i zagranicą oraz odbycie zagranicznych staży naukowo-klinicznych.

Uważam, że publikacje autorstwa dr n. med. Aleksandra Zwierza, będące podstawą osiągnięcia naukowego oraz pozostałe publikacje stanowią cenne uzupełnienie piśmiennictwa światowego z dziedziny otolaryngologii dziecięcej. Stanowią trwałe i oryginalny wkład w badania nad optymalizacją metod leczenia zachowawczego przerostu migdałka gardłowego. Dzięki pracom dr n. med. Aleksandra Zwierza nauka polska włączyła się w nurt aktualnych badań poznawczych i uptylarnych dotyczących tego zagadnienia.

Reasumując, uważam że dorobek naukowy, dydaktyczny oraz organizacyjny dr n. med. Aleksandra Zwierza jest znaczący, a osiągnięcie naukowe pt.: „Zastosowanie giętkiej endoskopii w ocenie migdałka gardłowego oraz w optymalizacji leczenia zachowawczego przerostu migdałka gardłowego i związanych z nim dolegliwości u dzieci w wieku przedszkolnym” stanowi istotny wkład do nauk medycznych w tym obszarze. W swoich badaniach Habilitant wykazał, że zastosowanie giętkiej endoskopii w diagnostyce przerostu migdałka gardłowego umożliwia optymalizację leczenia zachowawczego tego schorzenia.

Osiągnięcie naukowe Habilitanta stanowi w mojej opinii istotny wkład dla rozwoju dziedziny medycyny i odpowiada wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Tym samym wnoszę do Rady Dyscyplin Nauki Medyczne Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu o dopuszczenie dr n. med. Aleksandra Zwierza do dalszych etapów postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne.

Prof. dr hab. med. dr h.c. multi Henryk Skarżyński